

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 125/24

Luxemburg, 12 august 2024

Tribunalul UE devine competent să judece trimiteri preliminare în șase domenii specifice

Punerea în aplicare a acestui transfer parțial al competenței preliminare a Curții de Justiție către Tribunal se înscrie în continuarea reformei arhitecturii jurisdicționale a Uniunii Europene și va privi întrebările preliminare adresate începând cu 1 octombrie 2024

O modificare importantă a Statutului Curții de Justiție a Uniunii Europene, publicată astăzi în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*¹, va intra în vigoare la 1 septembrie. Această modificare prevede, printre altele, un transfer parțial al competenței preliminare a Curții de Justiție către Tribunal, aplicabil de la 1 octombrie 2024. Acest transfer privește șase domenii specifice: sistemul comun al TVA-ului, accizele, Codul vamal, clasificarea tarifară a mărfurilor, compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și a anulării sau a întârzierii serviciilor de transport și schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră. Modificarea Statutului prevede de asemenea o extindere a mecanismului de admitere în principiu a recursurilor începând cu 1 septembrie 2024.

Această reformă urmărește să reducă volumul de muncă al Curții de Justiție în materie preliminară și să îi permită acestuia să continue să își îndeplinească în termene rezonabile misiunea de a asigura respectarea dreptului în aplicarea și interpretarea tratatelor. În anul 2001, autorii Tratatului de la Nisa au prevăzut posibilitatea unei implicări a Tribunalului în examinarea anumitor cereri de decizie preliminară, fără ca de atunci Statutul să fi fost totuși adaptat în acest scop. În cursul ultimilor cinci ani s-a constatat însă o creștere structurală și semnificativă a contenciosului². Această evoluție a fost însoțită de o creștere a complexității și a sensibilității cauzelor care se referă, printre altele, la aspecte de natură constituțională sau legate de drepturile fundamentale. Reforma va permite Curții de Justiție să se concentreze asupra misiunii sale de a proteja și de a consolida unitatea și coerența dreptului Uniunii. În ceea ce îl privește, Tribunalul este în măsură să absoarbă această sarcină de lucru suplimentară și va examina întrebările preliminare care îi vor fi transmise astfel încât să ofere instanțelor naționale și persoanelor interesate aceleași garanții precum cele oferite de Curtea de Justiție.

Reforma cuprinde în esență trei părți, ale căror linii generale sunt prezentate în continuare.

Transferul parțial al competenței preliminare către Tribunal

Prima parte a reformei privește **transferul competenței de judecată în materie preliminară de la Curtea de Justiție către Tribunal**, care este compus din doi judecători pentru fiecare stat membru. Din motive de securitate juridică, transferul **nu privește decât șase domenii** clar stabilite, suficient de separabile de alte domenii și care au generat o jurisprudență substanțială a Curții de Justiție. Astfel, Tribunalul va deveni competent să se pronunțe cu privire la cereri de decizie preliminară care țin exclusiv de una sau de mai multe dintre următoarele șase domenii specifice:

1. sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată;

2. accizele;
3. Codul vamal;
4. clasificarea tarifară a mărfurilor în Nomenclatura combinată;
5. compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și a anulării sau a întârzierii serviciilor de transport;
6. schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră.

Aceste domenii ridică rareori chestiuni de principiu susceptibile să afecteze unitatea sau coerența dreptului Uniunii. Ele beneficiază deja de o bogată jurisprudență a Curții de Justiție, ceea ce ar trebui să permită Tribunalului să se bazeze pe hotărârile pronunțate anterior. Aceste domenii constituie aproximativ 20 % din trimerile preliminare deduse judecății Curții, ceea ce reprezintă un număr de cauze suficient de important pentru a determina o reducere reală a volumului său de muncă. Curtea va fi astfel în măsură să se concentreze mai mult asupra misiunilor sale de instanță constituțională și supremă a Uniunii.

Curtea de Justiție va rămâne competentă să se pronunțe cu privire la cererile de decizie preliminară care, în pofida faptului că sunt legate de domeniile specifice menționate mai sus, privesc și alte domenii. Ea va rămâne de asemenea competentă pentru cererile de decizie preliminară care, deși se încadrează în unul sau mai multe domenii specifice, ridică chestiuni independente de interpretare: 1) a dreptului primar, inclusiv Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; 2) a dreptului internațional public sau 3) a principiilor generale ale dreptului Uniunii. În plus, Tribunalul va putea de asemenea să trimită Curții de Justiție o cauză care ține de competența proprie, dar care necesită o decizie de principiu susceptibilă să aducă atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii.

Din rațiuni de securitate juridică și de celeritate, **orice cerere de decizie preliminară trebuie să fie introdusă la Curtea de Justiție** pentru ca aceasta să stabilească, potrivit modalităților prevăzute în regulamentul său de procedură, dacă cererea respectivă se încadrează exclusiv în unul sau mai multe domenii specifice stabilite prin Statut și, așadar, dacă această cerere urmează să fie transmisă Tribunalului. În scopul asigurării securității juridice și a transparenței, Curtea de Justiție sau Tribunalul va expune pe scurt în decizia sa preliminară motivele pentru care are competența să judece trimerile preliminare.

Evoluții aplicabile tuturor cauzelor preliminare

O a doua parte a reformei cuprinde două evoluții prevăzute de Regulamentul de modificare a Statutului care se vor aplica tuturor cererilor de decizie preliminară indiferent de domeniul vizat și independent de chestiunea eventualului lor transfer către Tribunal.

În primul rând, așa cum este deja cazul pentru toate statele membre și pentru Comisie, toate cererile de decizie preliminară vor fi de acum înainte notificate Parlamentului European, Consiliului și Băncii Centrale Europene, astfel încât acestea să poată să aprecieze dacă au un interes special în ceea ce privește chestiunile ridicate și dacă doresc, în consecință, să își exercite dreptul de a depune memorii sau observații scrise.

În al doilea rând, pentru a consolida **transparența și deschiderea** procedurii preliminare și pentru a permite o mai bună înțelegere a deciziilor pronunțate de Curte și de Tribunal, se prevede că, în toate cauzele preliminare, memoriile sau observațiile scrise depuse de o persoană interesată menționată la articolul 23 din Statut **vor fi publicate pe site-ul internet al Curții de Justiție** într-un termen rezonabil **după închiderea cauzei**, cu excepția cazului în care persoana respectivă se opune publicării memoriului sau a observațiilor sale.

Extinderea mecanismului de admitere în principiu a recursurilor

A treia parte a reformei urmărește să mențină eficacitatea procedurii de recurs împotriva deciziilor Tribunalului, având în vedere numărul ridicat de recursuri introduse la Curtea de Justiție. Pentru a permite Curții de Justiție să se

concentreze asupra recursurilor care ridică chestiuni juridice importante, **mecanismul de admitere în principiu a recursurilor³ este extins la alte decizii pronunțate de Tribunal.**

Mecanismul de admitere în principiu de către Curtea de Justiție privește recursurile în cauze care au beneficiat deja de o dublă examinare, mai întâi de către o cameră de recurs independentă a unui organ, oficiu sau agenție a Uniunii, iar apoi de către Tribunal. În prezent, acest mecanism se referă la deciziile pronunțate de patru camere de recurs și contestate apoi în fața Tribunalului, care sunt menționate la articolul 58a din Statut (a se vedea punctele 1-4 de mai jos). Odată cu modificarea Statutului care va intra în vigoare la 1 septembrie, șase noi camere de recurs independente sunt adăugate celor patru din prezent, ridicând numărul lor total la zece (articolul 1 punctul 6 din regulament). Este vorba despre camerele de recurs ale:

1. Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) (Alicante, Spania);
2. Oficiului Comunitar pentru Soiuri de Plante (OCSP) (Angers, Franța);
3. Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) (Helsinki, Finlanda);
4. Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (EASA) (Köln, Germania), cărora li se adaugă camerele de recurs ale:
5. Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) (Ljubljana, Slovenia);
6. Comitetului unic de rezoluție (SRB) (Bruxelles, Belgia);
7. Autorității Bancare Europene (ABE) (Paris, Franța);
8. Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) (Paris, Franța);
9. Autorității Europene de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) (Frankfurt am Main, Germania);
10. Agenției Uniunii Europene pentru Căile Ferate (ERA) (Valenciennes, Franța).

Pe de altă parte, mecanismul de admitere în principiu se va aplica și recursurilor formulate împotriva deciziilor Tribunalului privind o decizie a unei camere de recurs independente instituite după 1 mai 2019 în cadrul oricărui alt organ, oficiu sau agenție a Uniunii, care trebuie să fie sesizată înainte de a se putea introduce o acțiune la Tribunal.

În sfârșit, acest mecanism este extins și la litigiile referitoare la executarea contractelor care cuprind o clauză compromisorie. Astfel, asemenea litigii presupun cel mai adesea doar ca Tribunalul să aplice fondului litigiului dreptul național la care face trimitere clauza compromisorie.

Extinderile mecanismului de admitere în principiu a recursurilor se aplică de la 1 septembrie 2024.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc [☎\(+352\) 4303 5536](tel:+35243035536)

Rămâneți conectați!

¹ [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2024/2019](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 12 august 2024 de modificare a Protocolului nr. 3 privind

Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.

² A se vedea [CP nr. 59/24](#).

³ Cu privire la instituirea, în anul 2019, a mecanismului de admitere în principiu a recursurilor, a se vedea [CP nr. 53/19](#).